

Brüssel, 21. märts 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0063 (COD)

7403/18
ADD 3

JAI 245
JUSTCIV 69
EF 85
EJUSTICE 18
ECOFIN 270
DRS 15
COMPET 176
EMPL 120
SOC 160
CODEC 427
IA 74

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. märts 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2018) 76 final Part 1/2
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Viivislaenude järelturgude väljaarendamine põhjendamatute takistuste kõrvaldamise teel laenude haldamisel kolmandate isikute poolt ja laenude üleandmisel (osa 1/2) ja Tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuväline täitmisele pööramine (osa 2/2) <i>Lisatud dokumendile:</i> Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2018) 76 final Part 1/2.

Lisatud: SWD(2018) 76 final Part 1/2

Brüssel, 14.3.2018
SWD(2018) 76 final

PART 1/2

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Viivislaenude järelturgude väljaarendamine põhjendamatute takistuste kõrvaldamise teel laenude haldamisel kolmandate isikute poolt ja laenude üleandmisel (osa 1/2)

ja

Tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuväline täitmisele pööramine (osa 2/2)

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta

{COM(2018) 135 final} - {SWD(2018) 75 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhindang viivislaenu järelturgude väljaarendamise kohta põhjendamatute takistuste kõrvaldamise teel laenu haldamisel kolmandate isikute poolt ja laenu üleandmisel
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?
Finants- ja võlakriisi ning nendest tulenenud majanduslanguse tõttu on ELi pangandussektori mõningates osades kuhjunud viivislaenu. Viivislaenu suur maht mõjutab finantsstabiilsust, kuna need laenu pärivad mõjutatud krediidiasutuste kasumlikkust ja lõpuks ka nende elujõulisust ning avaldavad pankade laenuandmise vähenemise tagajärjel mõju majanduskasvule. Viivislaenu on seega negatiivne mõju nii pangandusliidu toimimisele kui ka kapitaliturgude liidu loomisele. Viivislaenu suurest mahust tingitud probleemidega edasiseks tegelemiseks Euroopas kutsutakse Euroopa viivislaenu vähendamise tegevuskavas eri institutsioone üles võtma asjakohaseid meetmeid. Tegevuskava üks peamisi poliitikavaldkondi on viivislaenu järelturgude toimimise arendamine ja edendamine, kõrvaldades eelkõige takistused viivislaenu üleandmisel pankadelt teistele üksustele ning lihtsustades ja ühtlustades laenuhaldajate suhtes kohaldatavaid nõudeid. Pangandussektoriväliste asutuste tagasihoidlik osalemine põhjustas järelturgudel vähese nõudluse, nõrga konkurentsi ja madalad ostuhinnad, mis võtavad pankadelt stiimuli viivislaenu müüa. Viivislaenudest huvitatud investorite turule sisenemist takistab eeskätt keeruline juurdepääs kolmandast isikust laenuhaldajate jaoks, keda enamikus ELi liikmesriikides veel hiljuti peaaegu polnud ja kes tegutsesid killustunud turgudel.
Mida selle algatusega loodetakse saavutada?
Liikmesriigid kohaldavad väga erinevaid eeskirju kolmandate isikute suhtes, kes omandavad pankadelt viivislaenu, ja laenuhaldusteenuste pakkumise suhtes – see piirab nii viivislaenu vaba voogu kui ka kolmandate riikide investorite investeerimisvõimalusi. Üldeesmärk on stimuleerida viivislaenu nõudlust, luues turule sisenemise tõkete vähendamise kaudu suurema investoribaasi ja suurendades selle tulemusena konkurentsi investorite vahel. Laenuhaldajate tegevuse piiriülese laienemise hõlbustamine võimaldaks neil ära kasutada mastaabisäästu, konkureerida piiriüleselt ja osutada oma teenuseid madalama hinnaga viivislaenudest huvitatud pangandussektorivälistele investoritele. Kolmandate riikide ettevõtjate suurem osalemine võimendaks suurema konkurentsi mõju viivislaenu hindadele ja laenuhalduse tasudele. Samal ajal on vaja tagada, et krediidid üleandmisel pangalt pangandussektorivälisele asutusele austatakse laenuvõtja õigusi.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?
ELi tasandil meetmeid võtmata jäävad viivislaenu ja laenuhaldajate turud liikmesriikides killustatuks ja vähearenenuks. Kuigi ühtse turu raamistik ei kõrvaldaks killustatust täielikult, soodustaksid ELi meetmed nii investorite kui ka laenuhaldajate tegevuse piiriülest laienemist, nii et kõikides ELi liikmesriikides oleks peaaegu ühine investoribaas. ELi tasandi meetme lisaväärtus seisneb ka selles, et see ergutab liikmesriike aktiivsemalt vähendama regulatiivseid turule sisenemise tõkkest, kuigi kooskõlastamata poliitikameetmed liikmesriikide tasandil süvendaks praegust turukillustatust.

B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?
Selliste mittesiduvate ühiste põhimõtete kehtestamine, mis on suunatud kõige olulisematele turule sisenemise tõketele viivislaenu suure mahuga riikides, võib vähendada takistusi viivislaenu üleandmisel ja laenuhaldusel liikmesriikides, kus seda on kõige rohkem vaja, kuid see ei loo ühtset turgu. Direktiiv, mis võimaldab kasutada üleeuroopalist tegevusluba, võib suurendada viivislaenudest huvitatud investorite baasi ja konkurentsi laenuhalduse turgudel, võimaldades samal ajal liikmesriikidel jätkata riiklike eripärasuste reguleerimist. Määrus, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad, mis võimaldavad kasutada üleeuroopalist tegevusluba ning hõlmavad investorite ja laenuhaldajate turule sisenemise ja käitumise eeskirju, aitaks kõige paremini kiiresti suurendada viivislaenudest huvitatud investorite baasi ning vähendada viivislaenu praegust suurt mahtu ELis ja eelkõige mõnes selle liikmesriigis. Ühtsed eeskirjad annaksid ühtsele turule kõige lähedasema tulemuse, kuid need võivad ka suurendada turule sisenemise kulusid liikmesriikides, kus turule

sisenemine on juba lihtne, ja need tuleks sõnastada nii, et see minimeeriks lisatakistusi. Eelistatud variant seisneb sellise siduva õigusakti vastuvõtmises, millega ühtlustatakse laenuostjate ja laenuhaldajate turule sisenemise ja käitumise eeskirjad. See, kas seda tuleks teha määruse või direktiivi vormis, sõltub poliitilistest eelistustest ja sellest, kas esmatähtis on valida meede, mis on kõige tõhusam või mis annab liikmesriikidele suurema kaalutlusruumi.

Kes millist varianti toetab?

Kuigi valdav enamik avalikule konsultatsioonile vastanutest kinnitas, et viivislaenude järelturgude praegune suurus, likviidsus ja struktuur ELis takistavad viivislaenude haldamist ja lahendamist ELis, ning enamik pooldab ELi raamistiku kehtestamist viivislaenudest huvitatud investoritele, on vähemik siiski üsna suur (peaaegu kolmandik). Märkimisväärne enamik toetab laenuhaldajaid käsitleva ELi raamistiku kehtestamist. Ainult väike vähemik on selle vastu või jääb erapooletuks. Peaaegu kõik vastanud, kes toetavad laenuhaldajaid käsitlevat ELi raamistikku, leiavad, et see raamistik peaks hõlmama tegevusloa andmise korda, ja peaaegu pooled neist teevad ettepaneku, et see reguleeriks nende üle tehtavat järelevalvet. Mitu vastanut toetavad meetmeid, mis soodustavad juurdepääsu andmetele ja suurendavad andmete läbipaistvust.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Kõik poliitikavariandid vähendaksid viivislaenudest huvitatud investorite ja laenuhaldajate turule sisenemise kulusid ning ergutaksid selliseid investoreid laiendama oma tegevust vähearenenud turusegmentidesse ELis. Kui need võimaldavad viivislaenudest huvitatud investoritel ja laenuhaldajatel tegutseda kogu ELis, suureneb konkurents, mille tulemusena tõusevad viivislaenude ostuhinnad ja vähenevad laenuhalduse kulud. Laenuhaldajatel tekib võimalus kasutada ühtsel turul ära mastaabisäästu. Mõju saab hinnata üksnes võimaluste piires, kasutades mitterahuldavaid andmeid ja meetoodikat, mille iga toimingut saab vaidlustada. Hindamine näitab suurt mõju viivislaenude müügile: see võib aasta jooksul suureneeda praeguselt ligikaudu 100 miljardilt eurolt aastas ELis tervikuna 103–115 miljardile eurole, olenevalt valitud poliitikast. Meetmete tulemusena võib viivislaenude osakaal väheneda mõnes liikmesriigis poole protsendipunkti võrra. Kuna eri poliitikavariandid hõlmavad asjaomaste isikute kitsast ringi, mis koosneb viivislaenu müüvast pangast, võimalikust ostjast, laenuhaldajast ja lõplikust võlgnikust, on ka peamine mõju seotud nende sidusrühmadega.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Õigusnormide vajaliku ümbersõnastamise ja rakendamisega kaasnevad ELi ja liikmesriikide tasandil ühekordsed kulud. Mõnes liikmesriigis võib tekkida suurem vajadus viivislaenudest huvitatud investorite ja/või laenuhaldajate tegevuslubade järele – see võib suurendada halduskulusid, välja arvatud juhul, kui selle eest küsitav tasu katab need kulud täielikult. Andmete puudumine ja väheste kättesaadavate andmete erinevus takistavad kulude hindamist. Otsest keskkonnamõju ei ole ette näha.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?

Viivislaenudest huvitatud väiksemad investorid ja laenuhaldusettevõtjad saaksid ebaproportsionaalselt suurt kasu, kuna nende nõuete täitmisega seotud kulud väheneksid suhteliselt rohkem võrreldes nende kogukuludega. Suure võlga VKEdele avaldub mõju sõltub üksikute laenuhaldajate käitumisest. Olenevalt üksikust ettevõtjast võivad laenuhaldusteenused aidata neil rohkem kui pankadel saavutada sobivam laenude tagasimaksmise profiil, kuid nad võivad ka kohaldada kehtivaid laenuvõtja õigusi rangemalt kui pangad. Kokkuvõttes peaks tõhusam keskkond, mis võimaldab pankadel viivislaenu oma bilansist laenude müügi kaudu eemaldada, mõjuma positiivselt VKEde sektorile tervikuna, sest see loob pankadele võimaluse anda rohkem laenu elujõulistele ettevõtjatele.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Märkimisväärset mõju liikmesriikide eelarvetele ega ametiasutustele ei ole ette näha. Nõuete täitmise kulude sihipärane vähendamine võib vähendada avaliku sektori halduskoormust.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Kuigi lõpliku võlgniku ja võlausaldaja vahelised õigussuhted viivislaenu üleandmisel pangalt pangandussektorivälisele investorile ei muutu, leiab selge enamik avalikule konsultatsioonile vastanutest, et kolmandast isikust laenuhaldajate kaasamine tekitab probleeme seoses kehtivate võlgniku kaitseõigustega.

Kuna osa liikmesriike kasutab laenuhaldajaid reguleerivaid eeskirju krediidisuhetes olevate tarbijate kaitsmiseks, oleks kasulik, kui ELi raamistik hõlmaks ka laenuvõtjate õiguste kaitse meetmeid.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Komisjon koostab käesoleva algatuse väljundite, tulemuste ja mõju jälgimise kava. Selles kavas nähakse ette andmete ja muude vajalike tõendite kogumise vahendid. Komisjon hindab käesolevat algatust viis aastat pärast selle jõustumist kogutud asjakohaste andmete ja näitajate alusel.